

УДК 780.614.13:[130.123.3:7.03]

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-2-4>

Наталія ФЕДОРНЯК

кандидатка мистецтвознавства, викладачка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, Україна, 76000

ORCID: 0000-0002-4981-6495

Бібліографічний опис статті: Федорняк, Н. (2025). Співтворчість квартету бандуристок «Гердан» та військового журналіста Руслана Ганущака: експериментальні форми мистецької колаборації. *Fine Art and Culture Studies*, 3-2, 22–29, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-2-4>

**СПІВТВОРЧІСТЬ КВАРТЕТУ БАНДУРИСТОК «ГЕРДАН»
ТА ВІЙСЬКОВОГО ЖУРНАЛІСТА РУСЛАНА ГАНУЩАКА:
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ФОРМИ МИСТЕЦЬКОЇ КОЛАБОРАЦІЇ**

У статті розглянуто феномен міждисциплінарної співпраці в українському мистецькому просторі крізь призму творчого тандему квартету бандуристок «Гердан» та військового журналіста Руслана Ганущака у музично-виконавському, художньому, патріотично-просвітницькому, емоційно-комунікативному вимірах. **Метою дослідження** є аналіз особливостей цієї співтворчості як прикладу експериментальної мистецької практики з акцентом на значенні музичного компонента у формуванні нових культурно-ідентичних сенсів у воєнних реаліях. **Методологія дослідження** ґрунтується на міждисциплінарному підході, що поєднує методи історичного, культурологічного, музикознавчого аналізу та елементів медіа-досліджень. Також залучено компаративний і контекстуальний аналіз, що дозволяють комплексно розглянути музично-візуальну природу проєкту. **Наукова новизна** полягає у вивченні малодослідженого мистецького явища – співпраці музичного колективу академічного спрямування з журналістом-документалістом як інноваційну творчу практику, де зміст виражений через відеоряд та бандурну музику, яка виступає не музичним тлом, а повноцінним емоційно-змістовим складником художнього висловлювання. У **висновках** наголошено на високому потенціалі подібних міждисциплінарних проєктів у процесах формування культурної пам'яті, національної ідентичності та громадянської свідомості. Проєкти квартету «Гердан» і Р. Ганущака становлять високу художню вартість, репрезентуючи синергію музики та документалістики як потужного засобу емоційного впливу, трансляції правди та утвердження мистецтва як форми соціального діалогу. Високий професіоналізм бандуристів засвідчує майстерно підібраний репертуар, його технічно-виконавські та виражальні можливості, емоційність виконання. Такі форми колаборації, особливо в умовах воєнного часу, виконують роль важливого інструменту національної консолідації, патріотичного виховання та культурної дипломатії.

Ключові слова: бандурне мистецтво, вокальне мистецтво, аудіовізуальне мистецтво, українське музичне виконавство, музично-документальний фільм, Революція гідності, квартет бандуристок «Гердан».

Nataliia FEDORNIAC

PhD in Art, Lecturer at the Department of Ukrainian Music Studies and Instrumental Folk Art, Vasyl Stefanyk Carpathian National University, 57 Shevchenko St, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76000

ORCID: 0000-0002-4981-6495

To cite this article: Fedorniak, N. (2025). Spivtvorchist kvartetu bandurystok “Gerdan” ta viiskovoho zhurnalista Ruslana Hanushchaka: eksperymentalni formy mystetskoї kolaboratsii [Co-creation of “Gerdan” bandura quartet and military journalist Ruslan Hanushchak: experimental forms of artistic collaboration]. *Fine Art and Culture Studies*, 3-2, 22–29, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-3-2-4>

**CO-CREATION OF “GERDAN” BANDURA QUARTET
AND MILITARY JOURNALIST RUSLAN HANUSHCHAK:
EXPERIMENTAL FORMS OF ARTISTIC COLLABORATION**

The article explores the phenomenon of interdisciplinary collaboration in the Ukrainian artistic environment through the creative partnership of the “Gerdan” bandura quartet and military journalist Ruslan Hanushchak. The study

*analyzes this co-creation in its musical-performative, artistic, patriotic-educational, and emotional-communicative dimensions. **The purpose of the research** is to examine the specific features of this creative partnership as an example of experimental artistic practice, with an emphasis on the role of music in shaping new cultural-identity meanings within the context of wartime. **The methodology** is based on an interdisciplinary approach that combines historical, cultural, and musicological analysis, along with elements of media studies. Comparative and contextual analysis are also used to investigate comprehensively the audiovisual nature of the project. **The scientific novelty** of this research lies in the study of an underexplored artistic phenomenon – the collaboration between professional academic musical ensemble and documentary journalist as an innovative creative practice. The message of this co-creation is expressed through combination of visual imagery and bandura music, which is a full-fledged emotional-semantic component of artistic expression. **The conclusions** highlight the significant potential of such interdisciplinary projects in formation of cultural memory, national identity, and civic consciousness. The works of the “Gerdan” quartet and Ruslan Hanushchak possess high artistic value, representing a synergy of music and documentary as a powerful means of emotional impact, truth-telling, and affirming art as a form of social dialogue. The high professionalism of the bandura performers is confirmed by masterfully selected repertoire, its technical and expressive capabilities, and the emotional intensity of the performance. Such forms of collaboration, especially during wartime, serve as vital tools of national consolidation, patriotic education, and cultural diplomacy.*

Key words: bandura art, vocal art, audiovisual art, Ukrainian musical performance, musical documentary film, Revolution of Dignity, “Gerdan” bandura quartet.

Актуальність проблеми. У сучасному українському культурному просторі дедалі більшої уваги набуває феномен міждисциплінарної співпраці митців різних галузей. Зокрема в умовах воєнного стану мистецька комунікація стає не лише засобом естетичного висловлення, а й потужним інструментом національної ідентифікації. У цьому контексті надзвичайно показовою є творча взаємодія квартету бандуристок «Гердан» із військовим журналістом Русланом Ганущаком (Івано-Франківськ). Їхні спільні проєкти демонструють новаторські форми художньої колаборації, що поєднують академічну музику та відеорепортаж.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ансамблеву форму виконавства бандуристів, діяльність колективів, аналіз їхнього репертуару, його тематичні та жанрові пріоритети, виконавську стилістику тощо вивчають В. Дутчак (Дутчак, 2022; 2003; 2013), Н. Брояко (Брояко, 2017), Л. Мандзюк (Мандзюк, 2007), О. Бобечко (Бобечко, 2013), О. Кубік (Кубік, 2023) та ін. Сучасні естрадні сценічні форми репрезентації бандури в Україні та діаспорі, зокрема у поєднанні з іншими інструментами, вивчають В. Дутчак та Г. Карась (Дутчак, Карась, 2023). Місце та роль академічної бандури у сучасній масовій культурі, в тому числі нові тенденції та виконавські форми її презентації, є предметом дослідження І. Лісняк у окремих розділах її монографії (Лісняк, 2019). Серед досліджень щодо творчої діяльності квартету бандуристок «Гердан» розвідка Оксани Бобечко, яка розкриває етапи становлення колективу і його внесок у розвиток бандурного виконавства, а також відзначає його інноваційність з емоційною

виразністю та аналітичним підходом до інтерпретації музики (Бобечко, 2022), адже колектив вирізняється серед інших завдяки експериментальним формам творчої комунікації. Спільною роботою з-поміж таких є проєкт «Український передзвін. Карильйон і бандура», результати якого у окремій статті аналізує Віолетта Дутчак (Дутчак, 2022). На сучасному етапі української культури та історії важливе значення мала співпраця колективу із військовим журналістом Русланом Ганущаком, результат творчої діяльності яких ще не був предметом наукових узагальнень, що підкреслює новизну й актуальність дослідження.

Метою статті є дослідження особливостей співтворчості квартету бандуристок «Гердан» та військового журналіста Руслана Ганущака як прикладу експериментальної мистецької практики із зосередженням на ролі музики у конструюванні нових культурно-ідентичних сенсів у реаліях сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Квартет бандуристок «Гердан» створений у 2010 році в Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника як навчальний колектив. З 2015 року у його незмінному складі концертують Надія Вівчарук (сопрано), Наталія Федорняк (сопрано), Віолетта Дутчак (меццо-сопрано) та Світлана Матіїшин (альт) під керівництвом докторки мистецтвознавства, професорки кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Віолетти Дутчак. Ансамбль – переможець всеукраїнських та міжнародних конкурсів. Художній репертуар колективу складають оригінальні твори для бандури, обробки народнописанного музичного

матеріалу та авторські композиції українських і зарубіжних композиторів в перекладі для бандури переважно патріотичної, лірично-любовної та релігійно-філософської тематики. Квартет тісно співпрацює із місцевими поетами, композиторами та виконавцями, а також із сучасними провідними митцями О. Герасименко, Р. Лісовою, Л. Горовою, В. Степурком, І. Рябчун та ін.

Творче життя «Гердан» надзвичайно насичене участю в різноманітних культурно-мистецьких подіях не тільки міста та області, а й концертними поїздками за кордон (Польща, Угорщина, Литва, Чехія), завдяки чому зав'язалася тісна творча співпраця із різноманітними митцями. Пам'ятними в творчій біографії колективу стали виступи з нагоди святкування 25-річчя Незалежності України в Києві, Будапешті (Угорщина) та Кракові (Польща). Неодноразово артистки були запрошені на Міжнародний фестиваль європейських культур (Гожув Великопольський) та Міжнародний фестиваль «Зустрічі з українською культурою» (Голенюв), були учасницями міжнародного фестивалю «Дні української культури» і Першого з'їзду бандуристів Польщі ім. Петра Лахтюка (Щецин).

Масштабним мистецьким проектом був «Український передзвін. Карильйон і бандура», реалізований Українським культурним фондом та Івано-Франківською телерадіокомпанією «РАІ» у 2021 році. Це серія концертів у колаборації бандурного ансамблю та карильйону у десяти містах України – Києві, Львові, Запоріжжі, Кам'янці-Подільському, Чернігові, Івано-Франківську та ін., де звучали кращі зразки української музики різних періодів. Виконавцями проекту були квартет «Гердан» та професійна українська карильйоністка Ірина Рябчун (Дутчак, 2022).

Водній із чергових творчих поїздок відбулося знайомство дівчат із військовим журналістом та фотографом Русланом Ганущаком з Івано-Франківська. З початку війни на сході України він добровільно розпочав службу в Збройних силах України як військовий та журналіст. Руслан Ганущак – телеоператор, документаліст, військовий підрозділу “CODE 9.2” 92 окремої штурмової бригади із псевдо «Фотограф» та «Остап», який загинув у бою під Суджею 11 січня 2025 року за свободу та незалежність нашої країни.

12–13 вересня 2015 року в краєзнавчому музею міста Жешова (Польща) відбувалися «Культурні претексти» в рамках Європейських днів спадщини, які в тому році були присвячені сучасній українській культурі. З України до участі в цій події були запрошені квартет бандуристок «Гердан» з мистецькою програмою, а також військовий репортер Р. Ганущак із показом документальних фільмів про Україну, що стало головною подією зустрічей. Був запланований перегляд двох його фільмів – «Українська революція Гідності» та «Два дні в Ілловайську», а також відкрите спілкування із автором. Фотовиставку на тему втраченої спадщини представляв ще один франківський журналіст Володимир Гарматюк. Виявилось, що організатори події запланували показ одного із німих фільмів Р. Ганущака – «Українська Революція гідності» у музичному супроводі квартету бандуристок. Кінострічка заснована на реальних подіях, які відбувалися на зламі 2013–2014 років на Майдані Незалежності в Києві, і демонструє події від розгону студентів до розстрілу та демонтажу Майдану. Варто зазначити, що саме організатори наполягали на супроводі бандури. Керівниця квартету професорка В. Дутчак вважає, що це вагомий аргумент того, що бандура є символом не тільки української музики, а й української нації і має надзвичайний енергетичний потенціал (Ганущак). Особливістю цієї творчої співпраці було те, що учасниці квартету раніше не бачили фільму. Тому після попереднього перегляду стрічки довелося коригувати репертуар, який готувався заздалегідь.

Трансляція «Української Революції гідності» відбувалася ввечері на великому телеекрані у внутрішньому дворіку музею. За свідченням глядачів, вдало підібраний репертуар не тільки гармонійно доповнив фільм, а й емоційно увиразнив його зміст. Хоча ці два мистецькі перформанси були самодостатніми окремо, разом вони «творили з людьми неймовірне». А коли в кульмінаційний момент фільму бандуристки піднялися і заспівали *a capella* «Пливе кача», всі, хто був у дворіку музею, миттєво відреагували і також піднялися зі своїх місць. «Мертва тиша запала після того, як останній звук затих у вечірньому небі. І тривала кілька хвилин, поки на екрані горіли свічки, а бандуристки не взяли першу ноту заключної пісні. Тільки зрадливо

порушив тишу дзвін на годиннику костельної вежі. Ніби то так було задумано...» (журналіст Володимир Гарматюк) (Гарматюк, 2015). «Ця емоційна пауза була напевно найскладніша і найважча і уособлювала хвилину мовчання, коли не потрібно було музики, коли тиша, кадри і відгомін пісні «Пливе кача» дозволили зафіксувати той емоційний настрій, який був створений в глядацькій залі» (В. Дутчак) (Ганущак).

Самі ж учасники відзначають, що це був надзвичайно важкий виступ як в емоційному, так і технічному контексті. За словами Р. Ганущака, жанр німого кіно є надзвичайно складним, оскільки глядач повинен зрозуміти його зміст через перегляд відеоряду без слів (Ганущак). Тому у цьому випадку роль підбору музичного супроводу з відповідними музичними інтонаціями та тематикою, ритмами та ладами важко переоцінити та є дуже відповідальним завданням для музиканта. Натомість виконавиці під час показу фільму не бачили сюжету кінокартини, оскільки сценічне розташування передбачало розміщення екрану за їхніми спинами, що ускладнювало контроль синхронізації виконання і відеоряду. Після перегляду фільму в процесі підготовки до виступу дівчата так перейнялися сюжетом, що впоратися із емоціями було іноді важко навіть під час виступу, оскільки зміст підібраних композицій тільки посилював суть стрічки. Водночас учасниці бачили цілковите розуміння кіно та дуже тонко відчували емоційну відповідь глядача, що засвідчувало добру кооперацію мистецтв на сцені.

В процесі підготовки концертної програми Віолетта Дутчак зробила аранжування тужливої лемківської пісні «Гей, пливе кача по Тисині» для жіночого вокального квартету *a capella*, яка стала символом-реквіємом за загиблими учасниками Революції гідності. З нагоди поїздки бандуристка також зробила аранжування сучасних популярних композицій «Біля тополі» (з репертуару гурту «Еней» П. і П. Солодухи) та «Не твоя війна» (С. Вакарчук). Супровід фільму був емоційно насичений та тематично спрямованим. Звучали авторські пісні патріотичної тематики «Україна є, Україна буде» (муз. Р. Демчишна, сл. З. Ружин, аранж. О. Герасименко), «Золото-блакитна Україна» (муз. О. Герасименко, сл. М. Чумарної), «Укріпи нас, любов» (муз. Т. Саматі-Оленєвої, сл. З. Ружин, пер. С. Овчарової), «Балада про

мальви» (муз. В. Івасюка, сл. Б. Гури, аранж. І. Мокрогуз), «Чуєш, брате, мій» (муз. Л. Лепкого, сл. Б. Лепкого, аранж. М. Сточанської), «Ой, чого ти почорніло» (сл. Т. Шевченка, муз. нар., аранж. В. Дутчак), бандурна фантазія «Гомін степів» (Г. Китастих), стрілецькі пісні «Їхав стрілець на війноньку» (муз. М. Гайворонського, сл. членів пресової квартири УСС, аранжув. О. Герасименко), «Повіяв вітер степовий» (аранж. С. Овчарової).

Фільми стали справжнім відкриттям для польських глядачів, оскільки багато з них не знали про події, які відбувалися в Україні. Під час розмови із автором, Руслан Ганущак наголосив, що в Україні немає ніякої громадянської війни, а відбувається справжня російська агресія та окупація.

Саме після успішного досвіду музичного озвучення відеофільму у керівниці та натхненниці квартету Віолетти Дутчак зародилася ідея продовжити співпрацю з Русланом Ганущаком в цьому напрямку у новому проєкті, адже виявилось, що автор відзняв дуже багато матеріалів подій Євромайдану та Революції гідності, оскільки був їх активним учасником. Так мистецька співпраця продовжилася створенням документально-музичного телефільму «Україна. Майдан. Перезавантаження» завдяки гранту Українського культурного фонду у серії «Аудіовізуальне мистецтво». Мистецький проєкт було реалізовано у 2019 році у співпраці Руслана Ганущака та квартету бандуристок «Гердан» із телерадіокомпанією «РАІ» (головний директор Андрій Русиняк) за підтримки УКФ. Авторкою та координаторкою проєкту була Віолетта Дутчак (Спецрепортаж ТРК «РАІ»).

Документально-музичний фільм «Україна. Майдан. Перезавантаження» висвітлює трагічні події від Євромайдану до Революції гідності у 2013–2014 рр. на оригінальному авторському матеріалі військового кореспондента Р. Ганущака через відеоряд (візуальний компонент) та музичний супровід (емоційний компонент). Сформований із документальних кадрів сюжет хронологічно відображає основні події, які відбувалися в різних частинах Майдану Незалежності, відважні та трагічні моменти боротьби українців за свободу. На відміну від першого фільму, тут вже звучать реальні звуки Революції гідності, героїчних протестів українців, а також музикант-трубач, який грав

на Майдані. Фільм не має коментарів чи голосового супроводу, тільки відео та музика, які не дублюють одне одного, а вступають у змістовий діалог, доповнюючи й увиразнюючи загальний наратив та емоції. Музичний матеріал (оброблений, аранжований, скомпонований В. Дутчак) – обробки українських народних пісень, оригінальні інструментальні та вокально-інструментальні твори, а також переклади авторських композицій для квартету бандуристів, що відповідають задуму режисера, посилюючи емоційну сторону сприйняття фільму. Тематика боротьби за незалежність та свободу українців та відповідні музичні мотиви відображають не тільки трагізм цієї переломної історичної події, а й цілеспрямованість, відданість та безстрашність українських борців за свободу, їх силу та впевненість, а також віру у світле майбутнє, що транслюється у відеоряді. Музичне наповнення кінострічки включає різноманітну музику, яскраво демонструючи емоційний вплив на глядача не тільки сучасними популярними творами, а й утверджує значення оригінальної бандурної творчості. Зокрема деякі музичні композиції супроводжували «Українську Револьюцію гідності».

Звучання бандури – інструмента, який асоціюється з історичною пам'яттю та національною ідентичністю, надає фільму глибокого символізму. Виконувані на ній твори розширюють сенс зображеного, надають метафоричного виміру. Це не просто музичний супровід, а співпереживання, бо музика тут не ілюструє події, а пробуджує емпатію відповідно до драматичної динаміки розвитку подій. У моментах єдності чи спротиву музика мобілізує, пробуджує внутрішню гідність і закликає до боротьби – у творах «Не твоя війна» С. Вакарчука, «Небесні корогви» (муз. О. Герасименко, сл. М. Чумарної), «Ой, чого ти почорніло» (текст Т. Шевченка, аранж. В. Дутчак). У епізодах розчарування та безнадії музика сумує та тужить – у інструментальних композиціях «Сповідь» О. Герасименко та «Мелодія» М. Скорика, пісні «Біля тополі» гурту «Еней» (П. і П. Солодуха). У сценах загибелі та втрат звучання бандури посилює трагізм, зокрема у кульмінації музичного фільму, де зображені кадри жорстокого вбивства українців під звучання реквієму «Пливе кача по Тисині» в оригінальному аранжуванні В. Дутчак у супроводі бандури, а також

у композиції «Чуєш, брате мій» (муз. Л. Лепкого на сл. Б. Лепкого, аранж. М. Сточанської). Та автор вірить у краще майбутнє країни, що утверджено піснями «Золото-блакитна Україна» (муз. О. Герасименко, сл. М. Чумарної) та «Укріпи нас, любов» (муз. Т. Саматі-Оленєвої, сл. З. Ружин, перекл. С. Овчарової).

Спеціально для фільму були написані твори «Передчуття» та «Дорога» авторства Віолетти Дутчак. Саме композиція для соло труби з бандурами «Передчуття» розпочинає авторську стрічку і створена на замовлення Руслана Ганущака. Він хотів почути у своєму фільмі саме звучання труби. Отже, був написаний твір, який став лейтмотивом фільму. Цікаво, що саме у тембровому поєднанні звучання двох нетипових інструментів, духового і струнного, у лірико-обнадійливих та водночас патріотично-закличних інтонаціях музики, опертих на непереборний монотонний ритм мисткиня відчула уособлення тогочасної перемоги – «...не стільки політичної, а швидше ментальної – над самими собою, поворот енергії, яка до того часу існувала в суспільстві, у нове прогресивне русло...» (Франківська газета, 2021). Ці передчуття звучать у фільмі і пізніше. Варто відзначити, що композиція «Передчуття» отримала перемогу та диплом відзнаки на конкурс-фестивалі бандуристів-композиторів «Бандура дарує натхнення», який проходив у червні 2021 року в Чернігові.

Процес створення фільму включав окреме створення аудіозаписів виконання на бандурі та створення відеоряду автором, які синхронізувалися і коригувалися в процесі монтування відповідно до авторського задуму сюжету. Режисером стрічки є її автор. У створенні звукозаписів взяли участь концертмейстерка кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Прикарпатського національного університету, заслужена артистка України Ірина Яцушак (скрипка), керівник та головний диригент оркестру Івано-Франківського національного академічного театру ім. І. Франка, заслужений діяч мистецтв України Богдан Ткачук (ударні), студенти кафедри виконавського мистецтва Прикарпатського національного університету Роман Дідух (труба) і Юрій Ткачівський (кларнет).

Публічна презентація роботи відбулася 24 жовтня 2019 року в приміщенні кінотеатру

«Люм'єр» для учнівської та студентської молоді міста, яка з великою зацікавленістю сприйняла фільм. Емоційна та зворушлива музична кінострічка не залишила нікого байдужим. Бандура як символ нації, жіночий вокал як образ матері-батьківщини, тексти про віру, пам'ять, надію – усе це формує потужний ідейний заклик. Аншлаг на презентації фільму засвідчив його успішність, затребуваність і корисність. В. Дутчак переконана, те, що Р. Ганущак пережив і бачив, повинні знати наступні покоління – не лише сучасники, але й молодь, яка підрастає. Вони повинні знати про феномен Майдану, про цей унікальний, історичний, суспільний і культурний досвід українців. Адже Руслан Ганущак – один із тих, хто, незважаючи на небезпеку (декілька разів у нього стріляли та наказували опускати камеру), зняв кадри, де відбувалися найжорстокіші і найстрашніші події – розстріл Небесної сотні, і цим задокументував злочин проти учасників Майдану. Усі відзняті фото- та відеоматеріали, які були зроблені в той період, він передав до Генеральної прокуратури і зараз вони використовуються, як доказ злочинів. Так, у фільмі є кадри вбивства франківського студента Романа Гурика. Таким чином документально-музичне кіно виконує просвітницьку та патріотичну функцію, адже доносить історичну правду, формує критичне мислення, історичну пам'ять і громадянську свідомість, зокрема молодого глядача.

Музично-документальний фільм отримав численні позитивні відгуки, а у 2020 році був відзначений Івано-Франківською обласною премією ім. Богдана Бойка в галузі журналістики. У 2025 році за сприяння голови ГО «Родина Небесної сотні» Наталії Дигдалович (вбивство чоловіка якої потрапило у об'єктив стрічки) відбувся показ фільму у Києві в Будинку кіно.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Співтворчість квартету бандуристок «Гердан» та військового журналіста Руслана Ганущака стала унікальним прикладом синергії різних мистецьких жанрів – музики, кіно та документалістики у вигляді музично-документального фільму. Така новаторська форма співпраці демонструє ефективність міждисциплінарної взаємодії у творенні нових сенсів, актуальних у реаліях воєнного сьогодення.

У спільних проєктах квартету та відеографа через синтез бандурного мистецтва та візуального ряду музика є рівноправною із зображенням у створенні художнього цілого та не лише супроводжує, а й надає глибокого емоційного змісту, допомагаючи глядачеві співпережити, осмислити, запам'ятати. Емоційний резонанс, викликаний цим поєднанням, є свідченням сили мистецтва як способу впливу на свідомість глядача, здатного транслювати правду, формувати національну гідність і мобілізувати до дії. Патріотична спрямованість музичного матеріалу та символічне звучання бандури формують історичну пам'ять, національну ідентичність та громадянську свідомість. Виконавський рівень квартету «Гердан», його технічно-виконавські та виражальні можливості, майстерність підбраного репертуару, емоційна насиченість та ідейна цілісність проєктів засвідчують високий професіоналізм колективу, гнучкість музичного мислення та здатність працювати в експериментальному форматі. Фільм сприяє збереженню пам'яті про Революцію гідності, порушує проблему патріотизму, громадянської відповідальності і свободи. Його значущість ще й тому, що автор матеріалу загинув, продовжуючи служити на фронті, і цим зйомки Майдану набувають символічного продовження в контексті сучасного спротиву.

Таким чином, мистецькі проєкти квартету бандуристок «Гердан» та військового журналіста Руслана Ганущака є цілісним, змістовно насиченим та соціально значущим явищем сучасної української культури, що утворює мистецтво як потужний інструмент комунікації, пам'яті та національної єдності.

Надалі доцільним видається глибше осмислення взаємодії музичного та візуального мистецтва в українському культурному просторі, зокрема в аспекті формування національної пам'яті та ідентичності. Перспективним є вивчення впливу подібних колаборацій на емоційно-психологічне сприйняття суспільно значущих подій. Також варто дослідити ширший контекст участі бандурного мистецтва в міждисциплінарних проєктах, зокрема за участі митців інших жанрів (театр, хореографія, кінематограф).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бобечко О. Бандурне мистецтво ХХ століття в контексті процесів фемінізації : автореф. дис. ... канд. миств. : спец. 17.00.03. Львів, 2013. 20 с.
2. Бобечко О. Традиції і новаторство у творчо-виконавській діяльності прикарпатського квартету бандуристок «Гердан». *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво*. 2022. Вип. 5 (1). С. 24–38.
3. Брояко Н. Теорія і практика бандурного виконавства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 196 с.
4. Документально-музичний фільм «Україна. Майдан. Перезавантаження». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=iwGJbcyIKIQ> (дата звернення: 29.06.2025).
5. Гарматюк В. Допис на власній сторінці у соціальній мережі Facebook за 14 вересня 2015 року. URL: [https://www.facebook.com/VolodymyrGarmatuk?__cft__\[0\]=AZVVb0K9F7NvT77dsMROhnhOapM5YulBpeb38gscKWOXG2onaQh6oqT90aL7zouzLdu2EaveMBO1Oi832IKUAhHeqMvdJiZ9a5HJsP5Vq_KaKWzjciRiC0pZA-UITDr25rrVgPwQfLVjSS6lYtD7x9t9VBsZMf-FzRT-lm-MnbxLnw&__tn__=\]C%2CP-R](https://www.facebook.com/VolodymyrGarmatuk?__cft__[0]=AZVVb0K9F7NvT77dsMROhnhOapM5YulBpeb38gscKWOXG2onaQh6oqT90aL7zouzLdu2EaveMBO1Oi832IKUAhHeqMvdJiZ9a5HJsP5Vq_KaKWzjciRiC0pZA-UITDr25rrVgPwQfLVjSS6lYtD7x9t9VBsZMf-FzRT-lm-MnbxLnw&__tn__=]C%2CP-R) (дата звернення: 29.06.2025).
6. Дутчак В. «Український передзвін» карильйону і бандур: результати всеукраїнського мистецького проекту. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку (Напрямок «Культурологія»)*. 2022. Вип. 38. С. 16–22.
7. Дутчак В. Ансамблевий вид виконавства на бандурі: історія і сучасність (вступна стаття). «*Любіть Україну*». 36. *творів для ансамблів бандуристів. Упоряд. та аранж. В. Дутчак*. Івано-Франківськ : Плай, 2003. С. 3–12.
8. Дутчак В. Бандурне мистецтво українського зарубіжжя : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 488 с. + 72 іл.
9. Дутчак В., Карась Г. Естрадні виміри сучасного бандурного мистецтва. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2023. Вип. 44. С. 110–117.
10. Звуковий код українства. *Франківська газета*, 4 серпня 2021 року. URL: <https://www.facebook.com/share/p/16Cxpulb7c/> (дата звернення: 29.06.2025).
11. Кубік О. Ансамблеве мистецтво бандуристів України та діаспори: історія, теорія, виконавська практика : дис. ... докт. філос. : 17.00.03. Івано-Франківськ, 2023. 316 с.
12. Лісняк І. Академічне бандурне мистецтво України кінця ХХ–початку ХХІ ст. : монографія. Київ, 2019. 254 с.
13. Мандзюк Л. С. Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти : автореф. дис. ... канд. миств. : 17.00.03. Харків, 2007. 18 с.
14. Руслан Ганущак: «Використовую будь-яку можливість розповісти людям правду про Україну». URL: https://www.youtube.com/watch?v=D3Eu4MkE_RU (дата звернення: 29.06.2025).
15. Спецрепортаж ТРК «РАІ». Як знімали стрічку «Україна. Майдан. Перезавантаження». URL: https://www.youtube.com/watch?v=djHR_7pZ1tU (дата звернення: 29.06.2025).
16. «Україна. Майдан. Перезавантаження»: у Києві продемонстрували фільм Руслана Ганущака. URL: <https://suspilne.media/kyiv/953293-ukraina-majdan-perezavantazenna-u-kyevi-prodemonstruvali-film-ruslanaganusaka/> (дата звернення: 29.06.2025).

REFERENCES:

1. Bobechko, O. (2013). Bandurne mystetstvo XX stolittia v konteksti protsesiv feminizatsii [Bandura art of the twentieth century in the context of the feminization]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Lviv [in Ukrainian].
2. Bobechko, O. (2022). Tradytzii i novatorstvo u tvorcho-vykonavskii diialnosti prykarpatskoho kvartetu bandurystok "Gerdan" [Traditions and innovations in the creative and performing activities of the Precarpathian bandura quartet Gerdan]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv. Serii: Muzychne mystetstvo – Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Musical Art*, 5 (1), 24–38 [in Ukrainian].
3. Broiako, N. (2020). *Teoriia i praktyka bandurnoho vykonavstva : navch. pos.* [Theory and practice of bandura performance: textbook]. Kyiv: Lira-K [in Ukrainian].
4. Dokumentalno-muzychnyi film "Ukraina. Maidan. Perezavantazhennia" [Musical documentary "Ukraine. Maidan. Restart"]. <https://www.youtube.com>. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=iwGJbcyIKIQ> [in Ukrainian].
5. Harmatiuk, V. (2015). Dopys na vlasnii storintsi u sotsialnii merezhi Facebook za 14 veresnia 2015 roku [Post on Volodymyr Harmatiuk's personal Facebook page dated September 14, 2015]. <https://www.facebook.com>. Retrieved from [https://www.facebook.com/VolodymyrGarmatuk?__cft__\[0\]=AZVVb0K9F7NvT77dsMROhnhOapM5YulBpeb38gscKWOXG2onaQh6oqT90aL7zouzLdu2EaveMBO1Oi832IKUAhHeqMvdJiZ9a5HJsP5Vq_KaKWzjciRiC0pZA-UITDr25rrVgPwQfLVjSS6lYtD7x9t9VBsZMf-FzRT-lm-MnbxLnw&__tn__=\]C%2CP-R](https://www.facebook.com/VolodymyrGarmatuk?__cft__[0]=AZVVb0K9F7NvT77dsMROhnhOapM5YulBpeb38gscKWOXG2onaQh6oqT90aL7zouzLdu2EaveMBO1Oi832IKUAhHeqMvdJiZ9a5HJsP5Vq_KaKWzjciRiC0pZA-UITDr25rrVgPwQfLVjSS6lYtD7x9t9VBsZMf-FzRT-lm-MnbxLnw&__tn__=]C%2CP-R) [in Ukrainian].
6. Dutchak, V. (2022). "Ukrainskyi peredzvin" karylionu i bandur: rezultaty vseukrainskoho mystetskoho proektu ["Ukrainian bell ringing" of carillon and bandura: results of the all-Ukrainian art project]. *Ukrainska kultura : mynule,*

suchasne, shliakhy rozvytku (Napriam "Kulturolohiia") – Ukrainian culture: the past, modern ways of development (Branch Clturology), 38, 16–22 [in Ukrainian].

7. Dutchak, V. (2003). *Ansamblevyi vyd vykonavstva na banduri: istoriia i suchasnist (vstupna stattia)* [Ensemble type of bandura performance: history and modernity (introductory article)]. *Liubit Ukrainu. Zb. tvoriv dlia ansambliv bandurystiv. Uporiad. ta aranzh. V. Dutchak – Love Ukraine. Collection of works for bandura ensembles. Compiled and arranged by V. Dutchak*, 3–12 [in Ukrainian].

8. Dutchak, V. H. (2013). *Bandurne mystetstvo ukrainskoho zarubizhzhia XX – pochatku XXI stolittia: monohrafiia* [Bandura art of Ukrainian abroad of the 20th – beginning of the 21st century: monograph]. *Foliant* [in Ukrainian].

9. Dutchak, V., Karas, H. (2023). *Estradni vymiry suchasnoho bandurnoho mystetstva* [Entertainment dimensions of contemporary bandura art]. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku – Ukrainian culture: the past, modern ways of development*, 44, 110–117 [in Ukrainian].

10. *Zvukovyi kod ukrainstva* [The sound code of Ukrainian identity]. *Frankivska hazeta, 4 serpnia 2021 roku – Frankivsk Newspaper, August 4, 2021*. <https://www.facebook.com>. Retrieved from <https://www.facebook.com/share/p/16Cxpu1b7c/> [in Ukrainian].

11. Kubik, O. (2023). *Ansambleve mystetstvo bandurystiv Ukrainy ta diaspori: istoriia, teoriia, vykonavska praktyka* [Ensemble art of bandura players of Ukraine and the Diaspora: history, theory, performance practice]. *Thesis for the Degree of Doctor of Philosophy*. Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].

12. Lisniak, I. (2019). *Akademichne bandurne mystetstvo Ukrainy kintsia KhKh–pochatku KhKhI st.: monohrafiia* [Academic bandura art of Ukraine in the late XXth to early XXIst century: a monograph]. Kyiv [in Ukrainian].

13. Mandziuk, L. (2007). *Ansamblevo-vykonavska tvorchist bandurysta: mystetstvoznachnyi ta psykholohopedahohichnyi aspekty* [Ensemble performance creativity of a bandurist: art studies and psychological-pedagogical aspects]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

14. Ruslan Hanushchak: "Vykorystovuiu bud-yaku mozhlyvist rozpovisty liudiam pravdu pro Ukrainu" [Ruslan Hanushchak: "I use every opportunity to tell people the truth about Ukraine"]. <https://www.youtube.com>. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=D3Eu4MkE_RU [in Ukrainian].

15. Spetsreportazh TRK "RAI". Yak znimaly strichku "Ukraina. Maidan. Perezavantazhennia" [Special report by RAI TV Channel: How the film "Ukraine. Maidan. Restart" was filmed]. <https://www.youtube.com>. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=djHR_7pZ1tU [in Ukrainian].

16. "Ukraina. Maidan. Perezavantazhennia": u Kyievi prodemonstruvaly film Ruslana Hanushchaka ["Ukraine. Maidan. Restart": Ruslan Hanushchak's film screened in Kyiv]. <https://suspilne.media>. Retrieved from <https://suspilne.media/kyiv/953293-ukraina-majdan-perezavantazenna-u-kievi-prodemonstruvali-film-ruslana-ganusaka/> [in Ukrainian].